

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میسری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نامبر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شترق

دوشنبه ۲۷ اسفند ۱۴۰۳ • ۱۶ رمضان ۱۴۴۶ • ۱۷ مارس ۲۰۲۵ • سال بیست‌ویکم • شماره ۵۰۷۶ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۰۳ • اذان مغرب ۱۸:۰۲ • اذان صبح فردا ۴:۰۴ • طلوع آفتاب ۶:۱۱

www.sharghdaily.com

Telegram:SharghDaily

aparat:tasvirshargh

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

یاد

کامران کاتوزیان درگذشت

کامران کاتوزیان یکی از تأثیرگذارترین طراحان گرافیک ایران صبح روز شنبه در ۸۳سالگی درگذشت. او فردی بود که به عقیده بسیاری تحول قابل توجهی را در صنعت تبلیغات به وجود آورده است. کسب جایزه مشترک چهارمین بی‌بنال تهران در سال ۱۳۴۳ به‌همراه ژانز طباطبایی ، تأسیس گالری صبا ۱۳۴۳، فعالیت در شرکت تبلیغاتی آوانکارد در سال ۱۳۵۰، گوشه‌ای از کارنامه اوست. او از نخستین طراحان گرافیک است که با تکیه بر زیبایی‌شناسی نقاشی سعی در ایجاد فضایی متفاوت در طراحی گرافیک داشت. پس از اعلام درگذشت این هنرمند، نادره رضایی معاون هنری نیز درگذشت او را تسلیت گفت و تأکید کرد: «او هنرمندی ارزنده، شریف و درخشان در آسمان پرستاره ایران گرمی که در احیا، بازسازی و نوآوری حوزه تبلیغات و گرافیک تبلیغاتی نقش بسیار مهمی ایفا کرده».

هرساله در همین موقع بحثی درباره تعرفه درمی‌گیرد. پزشکان که خود به سیستم موجود خو گرفته‌اند و تصویری خارج از آن ندارند، با مبلغی اندک بیش از گذشته توافق می‌کنند و زندگی ادامه پیدا می‌کند. شاید چاره‌ای هم جز آن نباشد، اما این نهایتا بحثی مربوط به معاش پزشکان است و نه بحثی درباره تعرفه به معنای سنگ بنای کیفیت سلامت.

تعرفه‌های پزشکی در فضایی غیرواقعی و به‌شدت متفاوت با واقعیات اقتصادی و آنچه در همه جای جهان جریان دارد، به افت هرچه بیشتر کیفیت درمان می‌انجامند و نشانه‌ای هستند از کیفیت پایین درمان به معنای واقعی آن -نه کارهای غیرضروری- در کشور ما. می‌خواهم به ریشه‌های این سیستم غیرعادی Bizzare بپردازم و ببینم در کجا این بیراهه از اتوبان جدا شد تا به دشت‌ها و

کوهستان‌های دوردست رسید؟ آن‌هم درحالی‌که اساسا وجود این بیراهه رسما انکار می‌شود، پزشکان هم در روندی اجتناب‌ناپذیر با تعیین تعرفه‌هایی دست‌ساز بر این انکار مهر تأیید می‌زنند.

در همه‌جای دنیا نوعی مبادله آزاد در جایی از سیستم سلامت کشور

وجود دارد.

آنجا مستقل از دولت و هر نهاد

دیگری براساس نرخ‌هایی‌که بازار تعیین می‌کند، از دیرباز به کار خود ادامه می‌دهد. موضوع اصلی آن است که این سیستم را کسی اجازه نداده یا تعیین نکرده است از ابتدا وجود داشته. بخشی از ساختار موجود کشورهاست، مثل دیگر نهادها. دولت‌ها و سیستم‌های دولتی در بسیاری از کشورها مبالغ دروپدل‌شده بین پزشکان و بیماران را ممکن است عادلانه ندانند یا حتی تلاش کنند این سیستم‌های سرمایه‌داری

اعتیاد به وضع موجود

«گرگیان» یا «قرقیان» یکی از آیین‌های سنتی است که هرساله در نیمه ماه مبارک رمضان توسط کودکان کشورهای حوزه خلیج فارس برگزار می‌شود. در روز برگزاری این مراسم، کودکان و نوجوانان به کوچ‌ها می‌روند، دو سگ کوچک در دستشان گرفته و با زدن آنها به بگدیگر، اشعار مخصوصی این آیین را می‌خوانند. عکس: علی معرف، ایرنا

اصلی است که می‌توان با کمک آن

تعرفه خدمات پزشکی را تعریف کرد و درصدی از آن را برای تعیین دستمزد و دیگر هزینه‌ها در سیستم دولتی استفاده کرد. نکته ظریف و غالباً مغفول آن است که در سیستم سرمایه‌دارانه‌ای که همه چیز براساس قوانین سرمایه‌داری تعیین می‌شود، اساسا بدون حضور واقعی مکانیسم بازار در جایی حتی بسیار محدود اساسا تعیین نرخ خدمات و به تیج آن حقوق و دیگر هزینه‌های درمان غیرممکن است.

به طور مثال همین الان دولت اگر تصمیم بگیرد با جراحی بینی در بخش خصوصی رقابت کند -که امیدوارم هیچ‌گاه چنین تصمیمی نگیرد- می‌تواند از نرخ‌های رایج در بین جراحان مختلف برای رسیدن به یک نرخ واقعی دولتی استفاده کند.

چنین اطلاعی درباره سیستم درمان وجود ندارد، چون اساسا چنین درمانی

بابک زمانی

نورولوژیست

براساس بازار را محدود کنند. برای این‌کار از اهرم‌های بیمه و مقررات دولتی در معامله با انجمن‌های مربوطه استفاده کنند، اما هیچ‌گاه امکان اینکه با قوانین دولتی بتوانند یک نهاد مستقل اجتماعی را منحل کنند، ندارند و چارچوب‌های کشور هم اجازه نمی‌دهد، چراکه اینها را کسی تأسیس نکرده که بتواند تعطیل کند، اما شاید در همین کشورها هم کسی متوجه نباشد که حضور این سیستم سرمایه‌داری با درنظرگرفتن مکانیسم بازار به هر حال یکی از ملزومات

نوروز

غفلت نکنیم از «آنچه داریم»

پویا نعمت‌الهی

روزنامه‌نگار

رسم است که در پایان هر سال از آنچه در سال کهنه رفته می‌گویند و برای سالی که در پیش است آرزوی بهترین‌ها را می‌کنند. امسال از دشوارگذرترین سنوات این چند ساله بود. صعب و سخت گذشت. اکنون در آستانه نوروز، بسیاری از کاسب‌ها از کسادی می‌نالند. این را نمی‌توان تماما در حوزه اقتصاد تعریف کرد. بالاخره مردم مجبور به خرید برخی اقلام هستند. اما به نظر می‌رسد تعداد قابل‌توجهی از مردم، دل‌مرده شده‌اند. این را نباید یک گزاره علمی دانست، چراکه این ادعا را حسب یک پژوهش علمی بیان نکرده‌ام، بلکه صرفا مشاهداتی از اطراف و اکناف است. مردم در امور خود درم‌نده‌اند. شوق و هیجان و احساس ندارند. کویی خیال در خواب رفته است. جهان پیرامون در لعن و ناخستگی است و چنگ و مرگ از در و دیوار دنیا می‌بارد. بسیاری از داشته‌های مان و عشق‌های مان به دست آوریم. مثلا همین نوروز، ما نباید همواره و همیشه به نداشته‌هایمان فکر کنیم که در این صورت مغموم و افسرده و ناتوان می‌شویم زیرا هرآنچه را که داریم نیز به فخرست

نداشته‌هایمان اضافه می‌کند. ما نباید فکر کنیم همه چیز را ساخته‌ایم. نباید در تلاش برای «آنچه نداریم»، غفلت کنیم از «آنچه داریم». ما خوشبختیم چون هنوز نوروز را داریم. همدیگر را داریم. خانواده‌ها و دوستانمان را داریم. خوشبختی با خوشبختی بیشتر قابل جایگزین است نه با انکار همان مقداری که هست و نه با احساس ناامیدکننده‌ای مدعی است: «هیچ چیز برای شادبودن وجود ندارد».

جامعه ایران با این سطح از مناقشات ناگزیر است مادام که دولت ناتوان از پیشبرد طرح‌های توسعه‌آفرین است، به ایجاد مشاغل و تولید کار و ثروت همت بگمارد تا خودگردانی جامعه معنادار شود. ما باید به همدیگر توجه دهیم که معاونت و همکاری ملی در وجه درون جمعی شکل گیرد. ما باید به همدیگر برای عبور از دوران بحران کمک کنیم. این موضوع محوری باید باشد.

باد بهار چوب خشک را زنده می‌کند. همین الان این باد در پشت پنجره‌هایمان در حال وزیدن است. اما نوروز، گاه دوست‌داشتن است. دمی طریق رندی را در پیش گرفتن و آسودن است. جام خوش‌گوار نسیان به دهان بردن است و چون صلح می‌تواند خشم را فرونشاند. ازاین‌رو بر شما باد سلم و صلح و سلام و آرامش. نوروز مبارک.

اقتصادخوانی

اندر معایب نظارت دولتی

رحمت‌الله درجانی: نظارت بر بازار و اصناف در ایران سال‌هاست که برعهده نهادهای متعددی ازجمله وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت جهاد کشاورزی، اتاق‌های اصناف و سازمان تعزیرات حکومتی قرار دارد. با وجود این ساختار گسترده، نتایج مورد انتظار در بهبود عملکرد بازار، کاهش تخلفات و افزایش رضایت عمومی به دست نیامده است. اقدامات نظارتی مبتنی بر جریمه و تنبیه، نه‌تنها نظم بازار را تضمین نکرده، بلکه هزینه‌های اجرایی را افزایش داده و نارضایتی‌های عمومی را تشدید کرده است. دراین‌میان خودتنظیمی بازار به‌عنوان رویکردی جایگزین مطرح می‌شود که می‌تواند با تکیه بر انتخاب آگاهانه مردم و سازوکارهای طبیعی رقابت، جایگزینی مؤثر برای نظارت‌های دولتی باشد. در این یادداشت، ابتدا چالش‌های نظام کنونی نظارت دولتی بررسی می‌شود و سپس مزایای خودتنظیمی بازار تحلیل می‌شود.

چالش‌های نظام کنونی نظارت دولتی

نظارت دولتی برر بازار در ایران با موانع جدی مواجه است: نخست، تعدد نهادهای نظارتی است که به موازی‌کاری و ناهماهنگی منجر شده و کسبه را در اجرای مقررات دچار سردرگمی کرده است. این پراکندگی، کارایی را کاهش داده و هزینه‌های بالایی بر دوش دولت و جامعه گذاشته است. دوم، تمرکز بیش از حد بر مجازات به جای اصلاح و آموزش است. این رویکرد، به جای حل ریشه‌ای مسائل، زمینه‌ساز دورزن قوانین و پنهان‌کاری شده است. سوم، نبود انطباق مقررات با واقعیت‌های بازار است. بسیاری از ضوابط بدون توجه به شرایط محلی، فصولی یا نیازهای واقعی فعالان اقتصادی تدوین می‌شوند و از انعطاف لازم برخوردار نیستند. چهارم، زمینه‌های بروز فساد و رانت است. گستردگی نظارت دولتی در برخی موارد به سوءاستفاده و روابط ناسالم میان بازرسان و کسبه دامن زده و اعتماد عمومی را تضعیف کرده است. این چالش‌ها نشان‌دهنده ناکارآمدی نظام کنونی و ضرورت بازنگری در آن است.

مزایای خودتنظیمی بازار

خودتنظیمی بازار بر این اصل استوار است که سازوکار عرضه و تقاضا، همراه با انتخاب آزادانه مردم، می‌تواند رفتار فعالان اقتصادی را تنظیم کند. ازجمله مزایای این رویکرد می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: نخست، تقویت رقابت طبیعی است. با کاهش مداخلات دولتی، کسبه برای جلب رضایت مشتریان و حفظ جایگاه خود ناگزیر از ارائه کیفیت بهتر و قیمت مناسب‌تر خواهند بود و متخلفان به‌مرور از بازار حذف می‌شوند. دوم، افزایش مسئولیت‌پذیری اجتماعی است. وقتی مردم در انتخاب کسبه نقش اصلی را ایفا کنند، آگاهی عمومی بالا می‌رود و فعالان اقتصادی به رعایت اصول حرفه‌ای و اخلاقی متعهدتر می‌شوند. سوم، کاهش هزینه‌های نظارتی است. حذف ساختارهای پیچیده دولتی، منابع مالی را آزاد می‌کند که می‌توان آن را در بخش‌های زیرساختی یا آموزشی به کار گرفت. چهارم، انعطاف‌پذیری بیشتر است. بازار آزاد در مقایسه با نظام‌های دستوری، سریع‌تر به تغییرات اقتصادی واکنش نشان می‌دهد و با شرایط روز هماهنگ می‌شود.

پیشنندهایی برای اجرا در ایران

برای اجرای خودتنظیمی بازار در ایران، اقدامات زیر پیشنهاد می‌شود: اول، کاهش تدریجی نظارت‌های دولتی و واگذاری وظایف به تشکل‌های صنفی، با حفظ نقش نظارتی کلان دولت در موارد تخلفات عمده. دوم، تقویت اتحادیه‌ها و اتاق‌های اصناف به منظور مدیریت مؤثر بازار در سطح محلی. سوم، ارتقای آگاهی عمومی از طریق برنامه‌های آموزشی و رسانه‌ای برای افزایش قدرت انتخاب مصرف‌کنندگان. چهارم، ایجاد زمینه‌های شفافیت مانند پلتفرم‌های آنلاین برای ثبت نظرات و رتبه‌بندی کسبه، که به انتخاب آگاهانه مردم و حذف تدریجی متخلفان کمک می‌کند.

نظام کنونی نظارت دولتی در ایران نه‌تنها در دستیابی به اهداف خود موفق نبوده، بلکه به عاملی برای ناکارآمدی و کاهش اعتماد عمومی تبدیل شده است. خودتنظیمی بازار، با تکیه بر رقابت و انتخاب مردم، می‌تواند راهکاری کارآمد، کم‌هزینه و پایدار باشد. اجرای آزمایشی این مدل در برخی مناطق می‌تواند زمینه‌ساز ارزیابی دقیق‌تر و تصمیم‌گیری برای گسترش آن در سطح ملی شود. اعتماد به مردم و سازوکارهای طبیعی بازار، گامی بلند به سوی اقتصادی پویا و رقابتی خواهد بود.

09102043924

Hoorix.com

09198267360

@hoorixglleri

این مهم از طریق آفرینش ثروت و کار همدلانه محقق می‌شود و نه وظیفه فردی که مسئولیت ملی و هویتی را مدنظر قرار دهد.

این سال، هرچه که بود، از سر ما گذشت. سؤال این است که چشم‌انداز فرآوری ما در سال جدید چیست؟